

บทคัดย่อ

ถ้าเขาหลวงและสถานที่เกี่ยวเนื่องเนื่องกับการพัฒนาสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม

ดร.รุ่งโรจน์ ธรรมรุ่งเรือง*
ดร.อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช**
ดร.พัสวีสิริ เปรมกุลนันท์ ***

ถ้าเขาหลวงและสถานที่เกี่ยวเนื่องเป็นศาสนสถานสำคัญมาแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อล่วงเข้าสู่สมัยรัตนโกสินทร์พบว่าสถานที่แห่งนี้มีความสัมพันธ์กับพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์จักรี กล่าวคือ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ทรงสร้างหรือทรงปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุในถ้ำหลายอย่าง พระราชวงศ์หลายพระองค์ได้โดยเสด็จพระราชกุศลในครั้งนั้นด้วย

ถ้าเขาหลวงและสถานที่เกี่ยวเนื่องมีความเหมาะสมเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ซึ่งในเบื้องต้นเห็นว่าการผลิตสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ จะทำให้เกิดการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ โดยทางคณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลนักท่องเที่ยว บุคคลทั่วไป และบุคลากรจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในที่สุดจึงผลิตสื่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น 5 ประเภท ได้แก่ 1.แผ่นพับ 2.หนังสือ 3.วีดิทัศน์ออนไลน์ 4.อินโฟกราฟิก 5.เพจเฟซบุ๊ก เขาหลวงมรดกล้ำค่าของเมืองเพชรบุรี

เมื่อผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ แล้วเสร็จ ได้นำสื่อต่าง ๆ เหล่านี้เผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านช่องทางต่าง ๆ และมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ สื่อทุกประเภทได้รับการประเมินจากผู้ใช้งานว่าทำให้รู้จักและทราบข้อมูลความสำคัญของถ้าเขาหลวงและสถานที่เกี่ยวเนื่องในบริบทประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น อยากไปเยี่ยมชมถ้าเขาหลวงมากขึ้น และคิดว่าสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นนี้ตอบโจทย์การพัฒนาสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมอย่างยิ่ง

กล่าวได้ว่าโครงการวิจัยนี้ได้ค้นคว้าข้อมูลความสำคัญทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของถ้าเขาหลวงและสถานที่เกี่ยวเนื่องอย่างละเอียด ผลที่ได้นี้ได้นำไปผลิตสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ซึ่งจากการทดลองใช้และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าสื่อเหล่านี้ได้ตอบโจทย์การพัฒนาสถานที่นี้ให้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมได้ในที่สุด

คำสำคัญ : ถ้าเขาหลวง, เพชรบุรี, ประวัติศาสตร์, ศิลปวัฒนธรรม

* รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The Study for Developing Khao-luang Cave and Its Related Sites as a Historical, Art and Cultural Learning Source

Rungroj Thamrungraeng,
Achirat Chaiyapotpanit,
Patsaweesiri Preamkulanan

From the research, it is discovered that Khao-luang and its related nearby sites have been used as religious places since the Ayutthaya period. In the Rattanakosin period, it had a close relationship with the kings and some royal members in the Chakri dynasty. King Mongkut and King Chulalongkorn visited this cave in order to hold merit activities and had many religious relics of the cave renovated. Some members of the royal family also joined these activities. It can be said that Khao-luang Cave has many more Buddha images made by the court than other places. Furthermore, some Thai and foreign renowned persons travelled here as well.

Due to the aforementioned value and significance, the researching team realized that Khao-luang Cave and its related sites can be developed as a historical, art and cultural learning source. In order to accomplish this aim, the team collect various data from tourists and staffs of related organizations. The data includes their knowledge on Khao-luang Cave and their ideas on choosing media for publicizing the knowledge. After integrating and analyzing all data, the team chose five kinds of media, namely 1) brochure 2) handbook 3) online short films 4) infographic and 5) Facebook page.

All chosen media were open to the public through various ways and were evaluated in the aspect of its usefulness by users. The result of evaluation shows that all the media helped users more realize the historical and artistic importance of Khao-luang Cave and its nearby sites. Those media also encouraged the users to visit this cave and complied with developing this place as a historical, art and cultural learning source.

Keywords: Khao-luang Cave, Petchaburi, History, Art and Culture